

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри

_____ Ігор РЕКУНЕКО
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)
_____ 20 _____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня _____ магістр _____
(бакалавр / магістр)

зі спеціальності _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____ ,
(код та назва)

_____ освітньо-професійної програми _____ «Державна служба» _____
(освітньо-професійної / освітньо-наукової) (назва програми)

на тему: «Євроінтеграційні аспекти реформування публічного управління в сфері освіти в Україні (на прикладі управління Державної служби якості освіти у Сумській області)» _____

Здобувача (ки) групи _____

ДС.мз-21 _____ Коломієць Любов Миколаївни
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____ Любов КОЛОМІЄЦЬ _____
(підпис) (Ім'я та ПРІЗВИЩЕ здобувача)

Керівник старший викладач кафедри, кандидат наук з державного управління,
Олексій ДЕМІХОВ _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання, Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Консультант¹⁾ _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Суми – 2023

Примітки:

1) Зазначається за наявності

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Ігор РЕКУНЕКО
(підпис) (Ім'я та ПРИЗВИЩЕ)
_____ 20 _____ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття освітнього ступеня _____ **магістр** _____
(бакалавр / магістр)

зі спеціальності _____ 281 «Публічне управління та адміністрування» _____,
(код та назва)

_____ освітньо-професійної _____ програми _____ «Державна служба» _____
(освітньо-професійної / освітньо-наукової) (назва програми)

Здобувача (ки) групи

ДС.мз-21 _____ Коломієць Любов Миколаївни
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи «Євроінтеграційні аспекти реформування публічного управління в сфері освіти в Україні (на прикладі управління Державної служби якості освіти у Сумській області)» затверджена наказом № 1387-VI від 01 грудня 2023 р.
2. Термін подання здобувачем закінченої роботи 07.12.2023 р.
3. Мета кваліфікаційної роботи: виокремити євроінтеграційні аспекти публічного управління у сфері освіти в Україні; дослідити проблемні питання впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління, розробити рекомендації щодо шляхів їх вирішення.
4. Об'єкт дослідження: стан публічного управління у сфері освіти в Україні
5. Предмет дослідження: умови, зміст та основні аспекти публічного управління у сфері освіти в Україні згідно з європейськими стандартами.
6. Кваліфікаційна робота виконується на підставі _____
7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
1	Стан публічного управління у сфері освіти	05.11.2023
2	Євроінтеграційні аспекти публічного управління освітою в Україні	15.11.2023

3	Проблемні питання впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління освітою та шляхи їх вирішення	24.11.2023
---	--	------------

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи:

У розділі 1 студент повинен

Здійснити аналіз світових моделей публічного управління освітою. Визначити взаємозв'язок цілей сталого розвитку (ЦСР) України і публічного управління у сфері освіти.

У розділі 2 студент повинен

Проаналізувати функції, структуру та ефективність роботи управління Державної служби якості освіти у Сумській області. Практично перевірити новий інструмент визначення якості діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти.

У розділі 3 студент повинен

Визначити основні проблемні питання впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління освітою та розробити рекомендації щодо шляхів їх вирішення..

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада керівника/консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	старший викладач кафедри управління імені Олега Балацького, кандидат наук з державного управління Олексій ДЕМІХОВ	25.09.2023	25.09.2023
2	старший викладач кафедри управління імені Олега Балацького, кандидат наук з державного управління Олексій ДЕМІХОВ	23.10.2023	23.10.2023
3	старший викладач кафедри управління імені Олега Балацького, кандидат наук з державного управління Олексій ДЕМІХОВ	15.11.2023	15.11.2023

9. Дата видачі завдання 25 вересня 2023 року _____

Керівник кваліфікаційної роботи старший викладач кафедри управління імені Олега Балацького, кандидат наук з державного управління _____
Олексій ДЕМІХОВ _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання, ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Завдання до виконання одержала Любов КОЛОМІЄЦЬ _____

АНОТАЦІЯ

Дана кваліфікаційна робота є теоретико-практичним дослідженням євроінтеграційних аспектів реформування публічного управління в сфері освіти в Україні (на прикладі управління Державної служби якості освіти у Сумській області).

Зазначена робота обсягом 46 сторінок містить 3 розділи, 10 рисунків, 2 додатки, для її написання використано 34 джерела.

Вивчення євроінтеграційних аспектів реформування публічного управління в освітній сфері України сьогодні є актуальним. Наша країна активними зусиллями прагне наблизити свої стандарти та практики у всіх сферах життя до європейських, розширює міжнародне співробітництво. Здійснення таких реформ сприяє підвищенню якості освіти, адаптації до міжнародних стандартів та забезпеченню сталого розвитку країни в цілому. Крім того, це важливо в контексті підготовки кваліфікованої робочої сили для конкуренції на світовому ринку праці та зміцнення позицій України в європейському освітньому просторі.

Метою роботи є виділення аспектів євроінтеграції у сфері освіти в Україні, дослідження проблем впровадження європейських стандартів у публічне управління та формулювання рекомендацій для їх розв'язання.

Для вирішення поставлених завдань та досягнення мети дослідження використано різноманітні методи, зокрема теоретичні, емпіричні, а також математичні та статистичні підходи.

На прикладі управління Державної служби якості освіти у Сумській області визначено ефективність реалізація державної політики у сфері освіти на відповідній території.

Ключові слова: євроінтеграція у сфері освіти, публічне управління, моделі державного управління у сфері освіти, євроінтеграційні аспекти, європейські стандарти.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	6
ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. СТАН ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ	11
1.1. Характеристика світових моделей публічного управління освітою	11
1.2. Синергія між Цілями сталого розвитку (ЦСР) та публічним управлінням у сфері освіти України	14
РОЗДІЛ 2. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ.....	20
2.1. Порівняльний аналіз моделей публічного управління освітою Польщі та України	20
2.2. Основні функції та нормативно-правові аспекти діяльності управління Державної служби якості освіти у Сумській області	26
2.3. Аналіз діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти як інструмент визначення якості діяльності.	31
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ І ПРАКТИК В ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	38
3.1. Проблемні питання впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління.....	38
3.2. Шляхи вирішення проблемних питань впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління.....	40
ВИСНОВКИ.....	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	47
ДОДАТОК А.....	51
ДОДАТОК Б	53

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ЦСР	–	Цілі сталого розвитку
ОМС	–	Органи місцевого самоврядування
ДСЯО	–	Державна служба якості освіти
ООН	–	Організації Об'єднаних Націй
ОТГ	–	об'єднаним територіальним громадам
МОН	–	Міністерство освіти і науки
ОД	–	Основна діяльність
ВОКТМС	–	Відділ освіти, культури, туризму, молоді та спорту
ЦПРПП	–	Центр професійного розвитку педагогічних працівників
ЗДО	–	Заклад дошкільної освіти
ЗЗСО	–	Заклад загальної середньої освіти
ЗОШ	–	Загальноосвітня школа
ДНЗ	–	Дошкільний навчальний заклад
НВК	–	Навчально-виховний комплекс

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Зміни, що сьогодні відбуваються у суспільстві, породжують зміни і у суспільно-економічному секторі життя, у тому числі і у сфері публічного управління.

Питання публічного управління вивчалось великою кількістю науковців, адже успішність функціонування системи державних органів, спрямованих на втілення державної політики у різних сферах суспільного життя, визначає майбутнє кожної країни.

Право на освіту вважається одним із фундаментальних прав, що були оголошені Загальною декларацією прав людини (3). З погляду розвитку особистості, освіта розширює можливості людини, позитивно впливає на різні аспекти її життєдіяльності, включаючи стан здоров'я, соціальну та політичну активність, доступ до знань і навичок, які можуть бути використані як на роботі, так і вдома, у повсякденному житті та при вихованні дітей.

Зокрема питання публічного управління в сфері освіта вивчали:

Майкл Фулан (Michael Fullan) – американський педагог та вчений, відомий своїми дослідженнями у галузі лідерства в освіті та публічного управління;

Лінді Грін (Lindy Green) – британська вчена, яка зосереджується на питаннях політики та управління в освіті;

Лі К. Болман (Lee G. Bolman) і Терренс Е. Ділл (Terrence E. Deal) – автори моделі «Фрейма і Лідера», яка використовується для аналізу лідерства в організаціях, включаючи освітні;

Джеймс П. Спілін (James P. Spillane) – американський учений у галузі публічного управління та освітньої політики;

Маргарет Дж. Вінтер (Margaret J. Windle) – австралійська вчена, яка спеціалізується на дослідженнях у галузі управління освітою;

Пол Чапман (Paul Charman) – британський вчений, який вивчає питання управління освітою та шкільного лідерства.

Ці науковці внесли значний внесок у розуміння та розвиток теорій публічного управління в контексті освіти. Їх дослідження допомагають розкрити ключові аспекти лідерства, управління змінами та стратегій в освіті.

В Україні протягом останніх років проходить реформування усіх сфер життя суспільства. І ключовою умовою для забезпечення надання якісних державних та адміністративних послуг, а також проведення подальших реформ в Україні є адаптація та впровадження публічного управління, яке зазнає змін внаслідок його орієнтації на європейську інтеграцію (29).

Тому вивчення питання реформування публічного управління у сфері освіти згідно з європейськими стандартами є надзвичайно актуальним і важливим.

Ефективне публічне управління може сприяти підвищенню якості освіти. Реформи в управлінні можуть допомогти визначити ефективні методи викладання, підвищити стандарти та забезпечити доступ до високоякісної освіти для всіх.

Сучасне суспільство стикається з швидкими змінами у технологіях, економіці та соціокультурних факторах. Реформи в управлінні освітою можуть допомогти системі адаптуватися до цих.

Реформи в управлінні можуть сприяти створенню системи, яка забезпечить рівний доступ до освіти для всіх груп населення, незалежно від соціального становища, етнічної приналежності чи фінансового статусу.

Вивчення та впровадження ефективних моделей управління сприяє розвитку лідерства в освіті. Кваліфіковані лідери можуть сприяти створенню стимулюючого середовища для навчання та розвитку.

Реформи в управлінні дозволяють оптимізувати використання ресурсів, забезпечуючи ефективне фінансування освітніх програм та зменшення бюрократії.

Країни, які ефективно реформують свої системи управління освітою, можуть поліпшити свою конкурентоспроможність на глобальному ринку праці та наукових досліджень.

Враховуючи ці важливі фактори, дослідження та реформи в галузі публічного управління освітою є ключовим елементом для забезпечення якісної та доступної освіти, що відповідає сучасним викликам суспільства.

Мета дослідження полягає у виокремленні євроінтеграційних аспектів публічного управління у сфері освіти в Україні; дослідження проблемних питань впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління та розробка рекомендацій щодо шляхів їх вирішення.

Об'єкт дослідження: стан публічного управління у сфері освіти в Україні.

Предмет дослідження: умови, зміст та основні аспекти публічного управління у сфері освіти в Україні згідно з європейським стандартам.

Відповідно до мети, об'єкта та предмета дослідження визначено **завдання дослідження:**

1. Здійснити аналіз світових моделей публічного управління освітою.
2. Визначити взаємозв'язок цілей сталого розвитку (ЦСР) України і публічного управління у сфері освіти.
3. Проаналізувати функції, структуру та ефективність роботи управління Державної служби якості освіти у Сумській області.
4. На практиці перевірити новий інструмент визначення якості діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти.
5. Визначити основні проблемні питання впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління у сфері освіти в Україні.
6. Розробити рекомендації щодо шляхів вирішення визначених проблемних питань.

Методи дослідження. Для розв'язання завдань, що були поставлені та досягнення мети дослідження використано сукупність методів:

- теоретичні;
- емпіричні;
- математичні та статистичні.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, списку використаних джерел, 2 додатків.

РОЗДІЛ 1. СТАН ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ

1.1. Характеристика світових моделей публічного управління освітою

Значущу роль у визначенні правильних напрямків та пріоритетів інноваційного розвитку грає діюча система публічного управління в країні. Від її ефективності та результативності залежить можливість України пройти шлях збалансованого розвитку і досягти стійких позицій на світовому ринку (рис. 1.1). Україна вже володіє потенціалом для впровадження нових підходів та моделей у сфері публічного управління, налагодження нових відносин в економіці та політиці, впровадження нових технологій у виробництві і нових перспектив щодо рівня та якості суспільного життя (32).

Рисунок 1.1. – Система публічного управління у сфері освіти.

Джерело: складено автором.

Стратегічний курс політики України у контексті інтеграції до Європи передбачає необхідність внесення суттєвих інституційних змін, гармонізації національного законодавства з європейським, модернізації існуючої системи публічного управління та її адаптації до сучасних європейських реалій. Це природно визначає перехід України на інноваційну модель розвитку (6).

У галузі публічного управління освітою існує багато моделей, які відрізняються залежно від країни, культурного контексту та інших факторів. Наведемо деякі загальноприйнятні моделі управління освітою (рис. 1.2).

Модель децентралізації. У цій моделі влада та відповідальність передаються на рівень місцевих управлінь, шкіл та громад. Це сприяє більшій автономії та адаптації до місцевих потреб.

Модель централізованого управління. У цій моделі влада та контроль залишаються в центральних органах управління, що може призводити до більшої стандартизації та однорідності в системі освіти.

Модель ринкової конкуренції. Заснована на концепції ринкової економіки, ця модель передбачає конкуренцію між навчальними закладами, що сприяє поліпшенню якості освіти через конкуренцію.

Модель соціального партнерства. Освітні установи співпрацюють з громадськістю, батьками, бізнесом та іншими зацікавленими сторонами для спільного вирішення проблем та покращення якості освіти.

Модель інклюзивної освіти. Спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх учнів, незалежно від їхніх особливостей чи обставин.

Модель глобалізації освіти. Враховує вплив глобальних тенденцій на освіту та сприяє міжнародній співпраці в галузі навчання та досліджень.

Модель управління якістю. Зосереджена на створенні систем для оцінки та підтримки якості освіти, включаючи внутрішні та зовнішні оцінки.

Рисунок 1.2. – Загальноприйняті світові моделі публічного управління освітою.

Джерело: складено автором на основі аналізу світових моделей публічного управління.

Ці моделі можуть використовуватися окремо або комбінуватися в залежності від конкретних умов і мети управління освітою в кожній конкретній країні чи регіоні. Кожна країна зазвичай використовує комбінації різних підходів (31). Розглянемо декілька прикладів.

США. Школи мають локальну автономію, зокрема щодо вирішення питань навчання та управління. Держави та місцеві уряди мають значну відповідальність за освітній процес

Індія. Управління освітою в Індії в основному централізоване, з регулюючим органом на рівні центрального уряду. Штати мають свої власні освітні системи та стандарти.

Німеччина. Освітні системи країни регулюються на рівні федеральних земель, що призводить до різноманіття в підходах. У країні двоетапна система

навчання: «Грундшуде» (початкова школа) та «Sekundarschule» (середня школа).

Фінляндія. Система освіти базується на ідеї децентралізації, довіри вчителям та гнучкості. Визначення успішності учнів не базується на стандартизованих тестах, а на безперервній оцінці вчителя.

Китай. Освітня система в країні централізована, і центральний уряд визначає основні стандарти та програми. Значний акцент робиться на національних екзаменах для вищих рівнів освіти.

Це лише кілька прикладів, а кожна країна має унікальні особливості своєї системи управління освітою.

1.2. Синергія між Цілями сталого розвитку (ЦСР) та публічним управлінням у сфері освіти України

Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015 схвалено Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» (29). Метою Стратегії є впровадження європейських життєвих стандартів в Україні. Документ висловлює прагнення зробити країну сильною економічною ініціаторкою з передовими інноваціями. Для досягнення цієї мети необхідне відновлення макроекономічної стабільності, забезпечення стійкого економічного зростання та створення умов для ефективного господарювання. Вибір України на користь Європи не тільки визначається її географічною близькістю, але й представляє собою вибір інноваційного розвитку в напрямку європейської цивілізаційної моделі.

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

- 1) подолання бідності;
- 2) подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства;
- 3) забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці;
- 4) забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;
- 5) забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат;
- 6) забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією;
- 7) забезпечення доступу до недорогих, надійних, стійких і сучасних джерел енергії для всіх;
- 8) сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх;
- 9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям;
- 10) скорочення нерівності;
- 11) забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів;
- 12) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва;
- 13) вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками;
- 14) збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку;
- 15) захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття;
- 16) сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях;
- 17) зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках глобального партнерства в інтересах сталого розвитку

Рисунок 1.3. – Цілі сталого розвитку.

Джерело: складено автором на основі Указу Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015.

Таким чином, ще у 2015 році стратегічним курсом політики України в контексті її інтеграції до європейського співтовариства передбачено необхідність здійснення суттєвих інституційних змін, гармонізації національного законодавства з європейським, модернізації існуючої системи публічного управління та її адаптації до сучасних європейських реалій, що природно обумовлює перехід України на інноваційну модель розвитку (29).

Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» країна взяла на себе зобов'язання впроваджувати Цілі сталого розвитку (ЦСР) Організації Об'єднаних Націй (ООН) (27).

Цілі сталого розвитку є універсальними цілями, спрямованими на розвиток економічно стійкого, соціально відповідального та екологічно безпечного суспільства до 2030 року. Для України важливо враховувати ці ЦСР у власних стратегіях та планах розвитку (рис. 1.3) (30).

Ідея Цілей сталого розвитку (ЦСР) України на період до 2030 року полягає в прагненні створити справедливе, стійке, інклюзивне та інноваційне суспільство, яке гарантує всебічний розвиток та благополуччя для всіх громадян, зберігає природні ресурси та сприяє економічному процвітанні України (27).

У свою чергу, публічне управління у сфері освіти грає ключову роль у виконанні завдань, спрямованих на досягнення Цілей сталого розвитку України. Ефективне управління дозволяє оптимізувати використання ресурсів, впроваджувати інновації та гарантувати якісну освіту.

Взаємозв'язок цілей сталого розвитку (ЦСР) України і публічного управління у сфері освіти визначає важливість ефективного управління освітніми ресурсами для досягнення сталого розвитку країни.

Виокремимо наступні напрями, які відображають цей взаємозв'язок:

1. Доступність та якість освіти (ЦСР 4, 8, 10):

- Забезпечення доступності якісної освіти для всього населення.
- Розвиток інфраструктури та ресурсів для покращення якості навчання.

2. Гендерна рівність (ЦСР 5):

➤ Реалізація політик, спрямованих на гендерну рівність у системі освіти та управлінні нею.

3. Інновації в освіті (ЦСР 9):

➤ Розвиток інновацій у змісті та методиках навчання, а також управлінні закладами освіти.

4. Підвищення рівня освіченості населення (ЦСР 4, 10):

➤ Підвищення рівня грамотності та освітнього рівня населення.

➤ Розвиток програм неперервної освіти та навчання для підтримки навчання протягом життя.

5. Партнерство для розвитку (ЦСР 17):

➤ Залучення громадськості, громадських організацій та приватного сектору до управління освітою.

6. Впровадження цифрових технологій в освіту (ЦСР 9):

➤ Розвиток та впровадження цифрових технологій в освітній процес.

➤ Підготовка педагогічного персоналу до використання сучасних технологій.

7. Сприяння зайнятості та професійному розвитку (ЦСР 1, 8):

➤ Забезпечення освітніх програм, які відповідають потребам ринку праці.

➤ Розвиток системи професійного навчання та підвищення кваліфікації.

8. Збереження культурної спадщини та розвиток креативності (ЦСР 11):

➤ Впровадження освітніх програм, спрямованих на збереження культурної спадщини та розвиток креативності.

9. Моніторинг та оцінка процесів (ЦСР 17):

➤ Впровадження систем моніторингу та оцінки якості освіти для ефективного управління та вдосконалення стратегій.

Забезпечення синергії між Цілями сталого розвитку та публічним управлінням у сфері освіти визначається потребою в інтегрованому та узгодженому підході для досягнення сталого розвитку України через удосконалення освітніх систем та практик управління.

Україна вже зробила багато кроків, щоб наблизити систему освіти до стандартів та вимог Європейського Союзу. Євроінтеграція в сфері публічного управління освітою передбачає впровадження стандартів та практик, що відповідають європейським нормам. Сьогодні уже можна виокремити наступні ключові аспекти цього процесу (рис. 1.4).

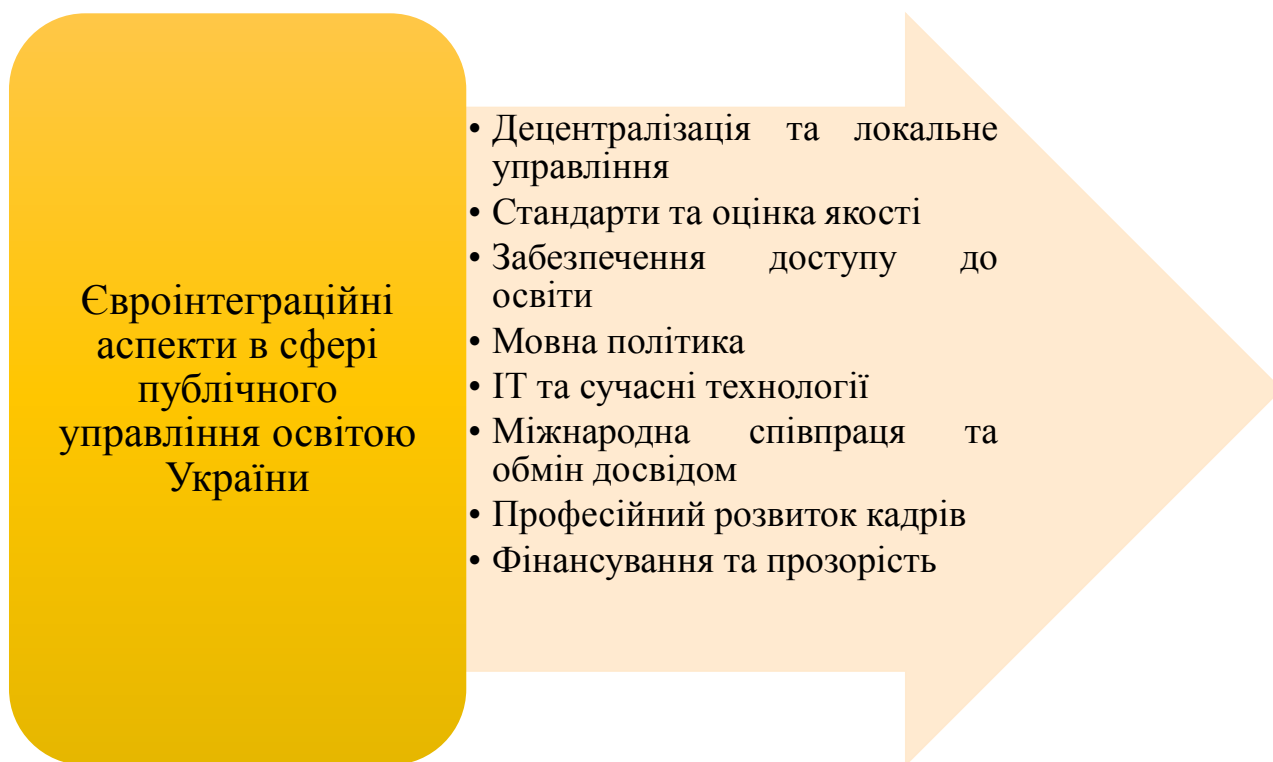

Рис. 1.4. – Євроінтеграційні аспекти в сфері публічного управління освітою України.

Джерело: складено автором.

Україна приєдналася до Болонського процесу, який спрямований на створення єдиного європейського простору вищої освіти. Це передбачає впровадження трьохциклової системи (бакалавр, магістр, доктор), а також визнання дипломів та кредитного трансферу між університетами.

Реалізація європейських стандартів забезпечення якості в освітній сфері. Це включає оцінку та акредитацію навчальних програм та закладів, а також розвиток систем внутрішнього контролю та оцінювання. Так у 2017 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 947

реорганізовано Державну інспекцію навчальних закладів України шляхом перетворення у Державну службу якості освіти України (24).

Встановлення механізмів локального управління в освітній сфері для забезпечення більшої автономії місцевих органів управління та закладів освіти.

Приведення мовної політики в освіті у відповідність до європейських норм. Зокрема, підтримка української мови як мови навчання, а також підтримка інших мов, таких як англійська.

Впровадження сучасних технологій для покращення ефективності управління освітніми процесами та підвищення якості надання адміністративних послуг.

Розвиток професійної та технічної освіти, яка відповідає потребам сучасного ринку праці та європейським стандартам у цій сфері (22).

Зміцнення міжнародної співпраці у сфері освіти, створення мереж та партнерств для обміну досвідом та передовими практиками. Підтримка студентської мобільності та активізація програм обміну між університетами, що сприяє взаєморозумінню та обміну досвідом між студентами та викладачами (11).

Забезпечення рівних можливостей для всіх категорій населення у доступі до якісної освіти, відповідно до європейських принципів інклюзивної освіти.

Впровадження сучасних методів та підходів до професійного розвитку керівників та працівників в освітній сфері. Посилення підготовки вчителів відповідно до європейських стандартів, враховуючи нові педагогічні методи та технології.

Реформування системи фінансування освіти для забезпечення ефективного використання ресурсів та підвищення прозорості управління фінансами.

Ці аспекти взаємодіють для підтримки створення сучасної та ефективної системи публічного управління в освіті, яка відповідає європейським стандартам та сприяє розвитку освітнього сектору в Україні.

РОЗДІЛ 2. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ В УКРАЇНІ

2.1. Порівняльний аналіз моделей публічного управління освітою Польщі та України

Модель управління освітою в Польщі визначається складною системою, що охоплює декілька рівнів уряду та організацій. Країна має децентралізовану систему управління освітою, де велика частина повноважень передана місцевим органам самоврядування (округам та гмінам). Це включає відповідальність за фінансування шкіл, визначення навчальних програм та управління ресурсами (34).

Загалом Польща поділена на кілька різних рівнів територіального управління. Країна поділена на 16 воєводств, які є найвищим рівнем адміністративно-територіального поділу. Кожне воєводство має свого воєводу, який виступає головою виконавчої влади на рівні регіону. Воєводства поділяються на повіти, що є районами другого рівня. У Польщі існує 314 повітів. Вони поділяються на гміни, що є найменшими адміністративними одиницями. Гміни можуть бути міськими чи сільськими і мають власну місцеву раду та голову.

Цей територіальний поділ призначений для ефективного управління та забезпечення виконання різних функцій, таких як організація освіти, охорони здоров'я, інфраструктура, соціальні послуги та інші. Важливо відзначити, що поділ на воєводства і повіти може впливати на адміністративні та фінансові питання, включаючи управління освітою в регіонах.

Сама ж система освіти в Польщі складається з кількох рівнів (33).

1. Дошкільна освіта.

Ясла – для дітей до трьох років.

Дошкільний заклад освіти – для дітей від трьох до шести років.

2. Початкова освіта.

Початкова школа (Szkoła Podstawowa) – для дітей у віці від семи до дванадцяти років. Триває 6 років.

3. Освіта середнього рівня.

Гімназія (Gimnazjum) – для учнів у віці від 13 до 16 років. Триває 3 роки.

Середня освіта (Liceum) – для учнів у віці від 16 до 19 років. Триває 3 роки.

4. Вища освіта.

Бакалаврат (Licencjat) – триває 3 роки.

Магістратура (Magister) – триває 2 роки.

Докторат (Doktor) – після отримання ступеня магістра.

5. Професійна освіта.

Школи професійного (професійно-технічного) навчання (Technikum) – професійна освіта після базової школи, триває 3 роки (34).

Школи професійного орієнтування (Zasadnicza Szkoła Zawodowa) – професійна освіта після базової школи, триває 2-3 роки (34).

Школи професійного вищого рівня (Policealne Studium Zawodowe) – професійна освіта для випускників середніх шкіл (34).

Учні обирають між гімназією та ліцеєм, які є основними закладами середньої освіти. Гімназії зазвичай підготовляють до вищого навчання, тоді як ліцеї акцентуються на практичних вміннях.

Система вищої освіти в Польщі включає багато університетів, академій та інших вищих закладів освіти. Польща також активно бере участь у міжнародних програмах обміну, і багато польських університетів пропонують навчання англійською мовою для іноземних студентів.

При вступі до вищих навчальних закладів значна увага приділяється результатам зовнішнього оцінювання (egzamin maturalny), яке студенти складають після завершення середньої освіти.

Польща активно бере участь у програмах міжнародного обміну, таких як Erasmus+, що стимулює студентів та викладачів для участі в обміні з іншими країнами (34).

Багато вищих навчальних закладів в Польщі акцентуються на дослідження та розвиток наукових напрямків.

Ця система освіти надає можливості для різноманітного навчання та спеціалізації на різних етапах освіти, включаючи технічну, гуманітарну та професійну освіту. А її особливості роблять систему освіти в Польщі цікавою та доступною для студентів різних країн.

Управління освітою в Польщі забезпечується комплексом органів та інституцій на різних рівнях, включаючи національний, регіональний та місцевий рівні. Основні органи та структури, що відповідають за управління освітою в Польщі (28):

1. Міністерство науки та вищої освіти (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Відповідальне за розробку та виконання стратегічних політик у сфері науки та вищої освіти.

2. Міністерство національної освіти (Ministerstwo Edukacji Narodowej). Відповідає за розробку та виконання освітніх політик на національному рівні. Воно координує діяльність закладів загальної середньої та професійної освіти.

3. Міністерства освіти (Kuratoria Oświaty). Це регіональні органи, які надають підтримку та координують діяльність освітніх установ на регіональному рівні. Вони відповідають за нагляд та контроль за дотриманням законодавства в галузі освіти.

4. Місцеві органи самоврядування. Органи місцевого самоврядування відповідають за організацію та фінансування освітніх установ на місцевому рівні. Вони мають значний вплив на розвиток місцевої освіти та можуть впроваджувати свої освітні стратегії.

5. Школи та вищі заклади освіти. Директори шкіл та ректори університетів відповідають за внутрішню організацію та управління своїми установами. Вони реалізують національні освітні стандарти та вивчають можливості для вдосконалення освітнього процесу.

б. Навчальні ради та комітети. Навчальні ради та комітети можуть бути створені на різних рівнях (шкільному, регіональному, національному) для обговорення освітніх питань та внесення рекомендацій.

Управління освітою в Польщі визначається не тільки законами та виконавчими органами, але й широкою участю громадськості, педагогічних спільнот, батьківських рад та інших зацікавлених сторін. Гнучкість та можливість реагувати на виклики у сфері освіти є важливими аспектами управління в цій області (33).

Як бачимо, модель управління освітою в Польщі вражає своєю децентралізацією та впровадженням принципів самоврядування на місцевому рівні, що може дозволяти більшу гнучкість та адаптацію до конкретних потреб регіонів.

Модель управління освітою в Україні перебуває в стадії активних реформ, орієнтованих на децентралізацію та покращення якості освіти.

Однією з ключових рис моделі є перехід до децентралізованої системи. Відповідно до реформ, частина повноважень та фінансування була передана об'єднаним територіальним громадам (ОТГ). Це дозволяє місцевим громадам взяти на себе більш широкий контроль над управлінням школами та освітніми закладами.

Україна також поділена на кілька рівнів територіального управління. Вона має 24 області, кожна з яких має своє урядове управління та обласну раду. Київ, столиця України, також має спеціальний статус області. Області поділяються на райони. Кількість районів у кожній області може відрізнятися. Новий рівень територіального управління був впроваджений в рамках реформи децентралізації – це об'єднані територіальні громади (ОТГ). ОТГ об'єднує сільські, міські та селищні громади для спільного вирішення питань на місцевому рівні. Основні адміністративні одиниці на місцевому рівні об'єднані в ОТГ.

Цей територіальний поділ призначений для забезпечення ефективного управління та вирішення різних адміністративних, фінансових та соціальних

питань на різних рівнях влади. Реформа децентралізації в Україні спрямована на збільшення повноважень та фінансової автономії місцевих громад, зокрема ОТГ, для покращення місцевого управління та розвитку територій.

Система освіти в Україні охоплює різні рівні та типи закладів освіти і забезпечує розвиток учнів, студентів на різних етапах їх життя (19). Система освіти в Україні складається:

1. Дошкільна освіта. Заклади дошкільної освіти (ЗДО) призначені для дітей віком від 1,5 до 6 років (14).

2. Загальна середня освіта. Заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО), які надають базову освіту на рівнях початкової (1-4 класи), основної (5-9 класи) та старшої (10-12 класи) школи (5, 20).

3. Професійна (професійно-технічна) освіта. Заклади, що готують фахівців з різних робітничих професій (22, 26).

4. Фахова передвища освіта. Заклади, що готують фахових молодших бакалаврів.

5. Вища освіта. Заклади вищої освіти, такі як університети, академії та інші, які пропонують бакалаврські, магістерські та докторські програми (11).

6. Післядипломна освіта. Додаткова освіта для випускників вищих закладів освіти, яка може включати аспірантуру, докторантуру, післядипломну освіту, курси підвищення кваліфікації.

7. Інші форми освіти. Дистанційна освіта, онлайн-курси, екстернат, заочна, вечірня, вивчення мов, та інші форми, які можуть доповнювати основні шляхи навчання (20).

Система освіти в Україні реформується з метою вдосконалення та відповідності сучасним вимогам. Зокрема, велика увага приділяється впровадженню інноваційних методик, підвищенню якості освіти та забезпеченню гнучкості навчання.

В останні роки відбуваються реформи у вищій освіті для підвищення якості, стимулювання науково-дослідницької діяльності та підготовки конкурентоспроможних фахівців (11).

Зростає інтерес до технічної та інформаційно-комунікаційної освіти, оскільки сучасний ринок праці потребує кваліфікованих фахівців у цих галузях.

Низьке фінансування освіти є однією з проблем, яка впливає на умови навчання та якість освіти в деяких регіонах.

Як бачимо, освіта в Україні має свої особливості, які визначаються історією, культурою та соціально-економічними умовами країни.

Управління освітою в Україні регулюється комплексом законодавчих та нормативних актів на різних рівнях влади.

Міністерство освіти та науки України є центральним органом, який визначає стратегічні напрямки розвитку освіти в країні, розробляє стандарти та політику освіти.

Державна служба якості освіти України діє як орган контролю за якістю освіти та додержанням стандартів. Вона проводить оцінку роботи закладів освіти та забезпечує виконання вимог законодавства, проводить акредитацію навчальних програм та закладів освіти тощо (25).

Ради органів місцевого самоврядування та виконавчі органи відповідають за фінансування та управління закладами освіти на місцевому рівні. Згідно з реформами, місцеві органи самоврядування (ОТГ) отримали деякі повноваження у сфері управління освітою, включаючи фінансування та визначення освітніх пріоритетів на місцевому рівні (19).

Обласні та місцеві органи управління освітою надають підтримку та координують роботу освітніх установ в межах своєї компетенції (19).

Обласні методичні центри професійної (професійно-технічної) освіти забезпечують координацію та розвиток професійно-технічної освіти в межах області.

Керівники закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної освіти) відповідають за внутрішнє управління та забезпечення якісної освіти (20, 22).

Приватні та громадські організації можуть брати участь в реалізації освітніх проектів та ініціатив, а також надавати альтернативні форми освіти (19).

Громадські структури та батьківські організації беруть участь у формуванні та розвитку освітньої політики через консультації та обговорення.

Україна має систему зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО), яке використовується для вступу до вищих навчальних закладів. Активно співпрацює з міжнародними організаціями в галузі освіти, беручи участь у різних міжнародних проектах та програмах.

Можна дійти висновку, що обидві країни ведуть роботу над вдосконаленням своїх систем управління освітою. Як бачимо, польська система освіти має децентралізовану структуру, де округи та гміни (муніципалітети) мають значну автономію щодо управління школами та освітніми програмами. Українська ж система освіти, хоча і декларує децентралізацію, тим не менше залишає централізованим контроль над освітою під національним рівнем. Національне тестування в Польщі використовується для оцінювання знань учнів та якості навчання. У свою чергу, зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО) в Україні використовується для вступу до закладів вищої освіти. Також на сьогодні Україна постійно стикається із викликами у забезпеченні рівного доступу до якісної освіти та впровадженні сучасних методик навчання.

2.2. Основні функції та нормативно-правові аспекти діяльності управління Державної служби якості освіти у Сумській області

Розглянемо організацію публічного управління в сфері освіти, взявши за основу управління Державної служби якості освіти у Сумській області.

Постановою Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 947 утворено Державну службу якості освіти України як центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки (24). Такі трансформації

відбулися у зв'язку із прийняттям Закону України «Про освіту», яким передбачено нові підходи до реалізації та контролю за якістю освіти (19).

Постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168 затверджено Положення про Державну службу якості освіти України (далі – Служба) (2). Основними завданнями Служби було визначено:

«1) реалізація державної політики у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості освіти, забезпечення якості освітньої діяльності, здійснення державного нагляду (контролю) за закладами освіти щодо дотримання ними законодавства, у межах повноважень, передбачених законом;

2) внесення на розгляд Міністра освіти і науки пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері освіти з питань, що належать до компетенції Служби» (2).

Постановою Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2018 р. № 935 утворено як юридичні особи публічного права територіальні органи Державної служби якості освіти, у тому числі управління Державної служби якості освіти у Сумській області, що розпочало функціонувати із вересня 2019 року (далі – управління Служби) (25).

Завданнями управління Служби є реалізація повноважень Державної служби якості освіти України на території Сумської області. До його функцій відповідно до покладених завдань належить:

«1) узагальнення практики застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, підготовка та внесення в установленому порядку пропозицій до Служби щодо його вдосконалення;

2) проведення інституційних аудитів закладів освіти;

3) надання рекомендацій закладам освіти (крім закладів вищої освіти) щодо організації та функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти;

4) затвердження за результатами експертизи освітніх програм дошкільної та загальної середньої освіти (крім типових і тих, що розроблені на основі типових);

5) проведення моніторингу якості освітньої діяльності та якості освіти у порядку, визначеному законодавством;

6) акредитація громадських фахових об'єднань та інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів освіти (крім закладів вищої освіти), веде їх реєстр;

7) здійснення у межах повноважень, передбачених законом, державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти щодо дотримання ними вимог законодавства про освіту та видання обов'язкових до виконання ними розпорядження щодо усунення виявлених порушень у визначені строки;

8) здійснення за дорученням МОН контролю за дотриманням вимог щодо організації зовнішнього незалежного оцінювання;

9) у порядку, визначеному МОН, проведення аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти (за наявності) в частині, що стосується дотримання вимог законодавства з питань освіти і забезпечення якості освіти на відповідній території, та надання їм відповідних висновків і рекомендацій, що оприлюднюються протягом п'яти робочих днів з дня їх надання на офіційному веб-сайті Служби та відповідного органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування;

9¹) складення у випадках, передбачених законом, протоколів про адміністративні правопорушення;

10) участь в розробленні державних стандартів загальної середньої освіти;

11) здійснення контролю за веденням обліку дітей шкільного віку в частині здійснення структурними підрозділами місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування повноважень, визначених законом;

12) участь у сертифікації педагогічних працівників відповідно до закону;

13) здійснення управління об'єктами державної власності, що належать до сфери її управління;

14) здійснення розгляду звернень громадян з питань, що належать до її компетенції;

15) здійснення міжнародного співробітництва з питань, що належать до її компетенції;

16) здійснення інших повноваження, передбачених законом» (8).

На 2023 рік затверджено штат у кількості 22 штатних одиниць з місячним фондом заробітної плати за посадовими окладами 143 676 (сто сорок три тисячі шістсот сімдесят шість) гривень (додаток А). Станом на жовтень 2023 року в управлінні Державної служби якості освіти у Сумській області працює 16 осіб (чоловіків – 2, жінок – 15), з них державних службовців – 16 осіб, недержавних службовців – 1 особа. Зокрема керівництво – 2 особи, керівники структурних підрозділів – 4 особи, головні спеціалісти – 9 осіб (12).

Управління Служби має лінійно-функціональну організаційну структуру (рис. 2.1).

Перевагами лінійно-функціональної організаційної структури є:

- вивільнення найвищого керівництва від деталізації завдань й проблем;
- аналіз управлінських рішень в сфері управління Службою, здійснений за допомогою досвіду кваліфікованих спеціалістів;
- можливість залучення експертів, консультантів та науковців для вдосконалення управлінського процесу послуг і їх вивчення.

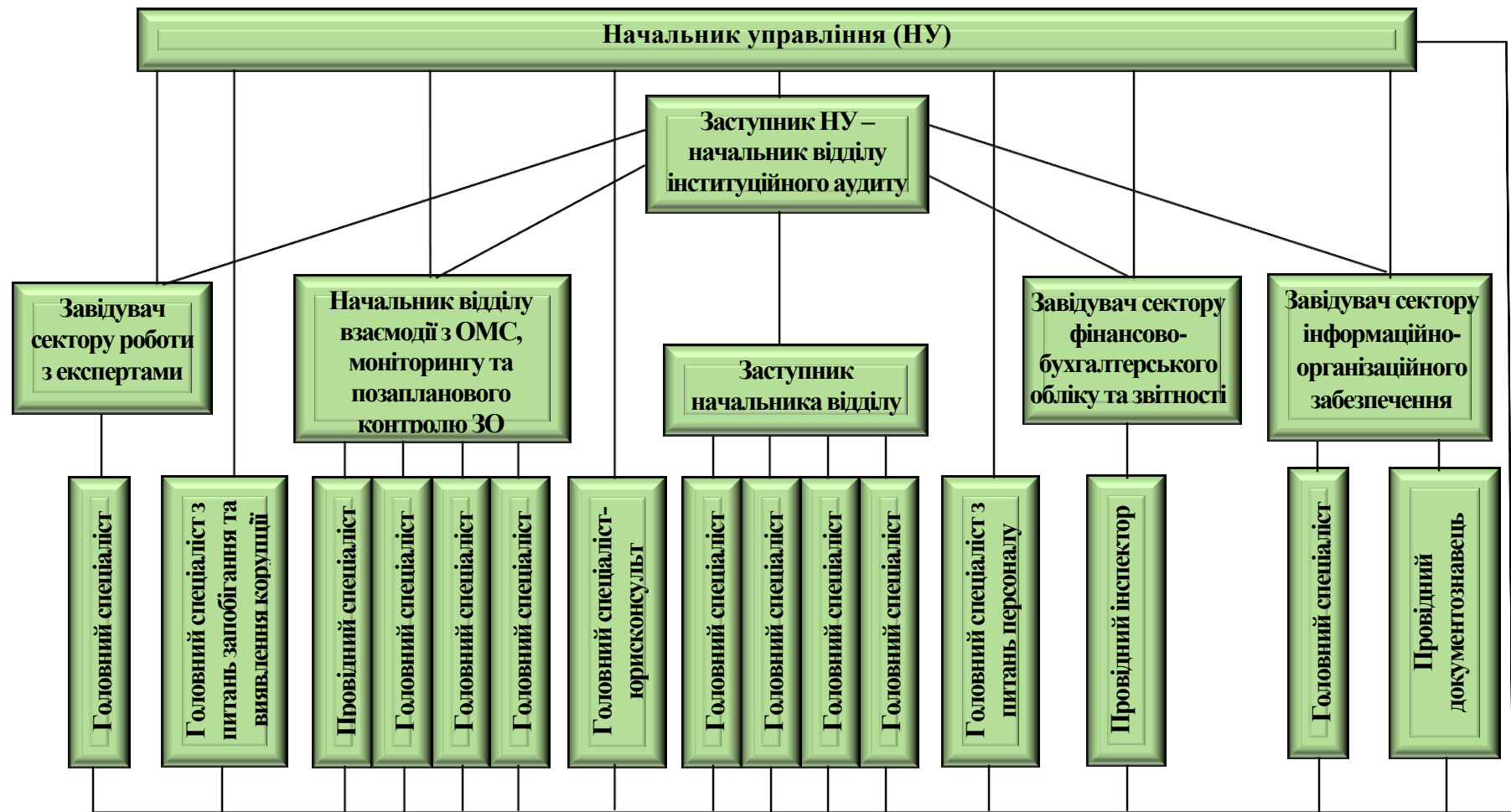

Рис. 2.1. – Організаційна структура управління Служби

Джерело: складено автором за даними управління Служби

2.3. Аналіз діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти як інструмент визначення якості діяльності.

Розглянемо приклад діяльності відділу взаємодії з ОМС, моніторингу та позапланового контролю закладів освіти управління Державної служби якості освіти у Сумській області.

За штатним розписом відділ налічує 5 працівників: 1 начальник відділу, 3 головних спеціаліста та 1 провідний спеціаліст. Станом на жовтень 2023 року у відділу працює 3 особи: 1 начальник відділу, 2 головних спеціаліста, решта вакантні посади (додаток А).

Наказом Міністерства освіти і науки України 07 грудня 2021 року № 1313, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27 січня 2022 р. за № 7/37433, затверджено Порядок здійснення аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти (далі – Порядок). Цей Порядок визначає процедуру здійснення зазначеного аналізу, його поширення зазначено на рисунку 2.2 (10).

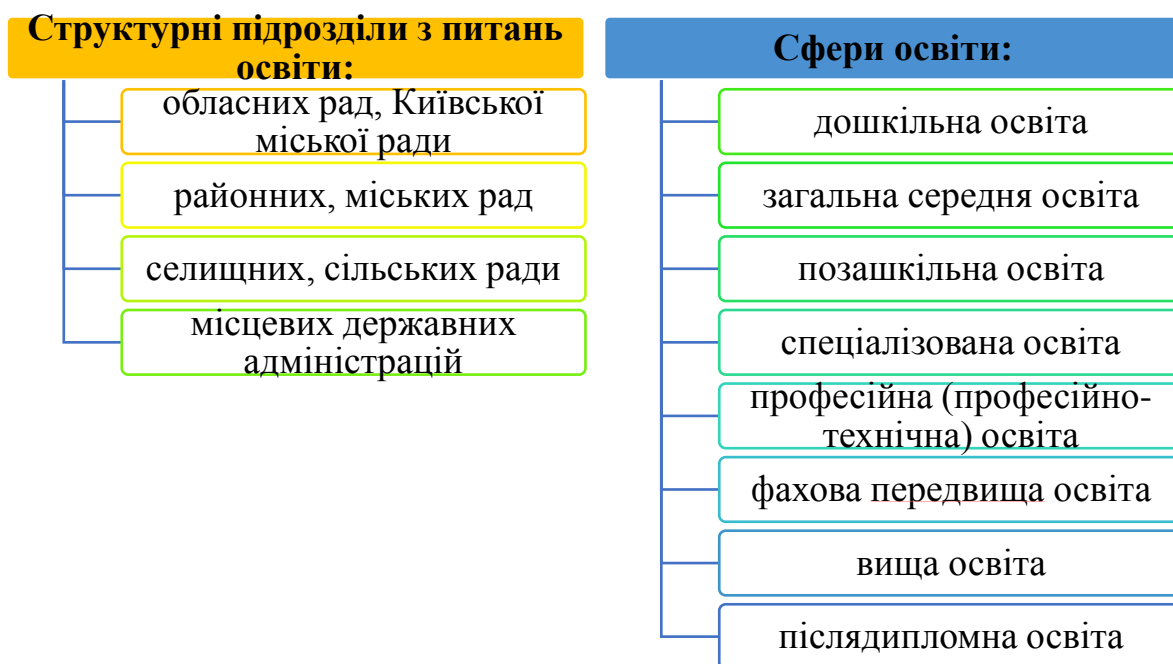

Рисунок 2.2 – Поширення дій Порядку.

Джерело: складено автором.

Мета, з якою здійснюється аналіз зазначена на рисунку 2.3.

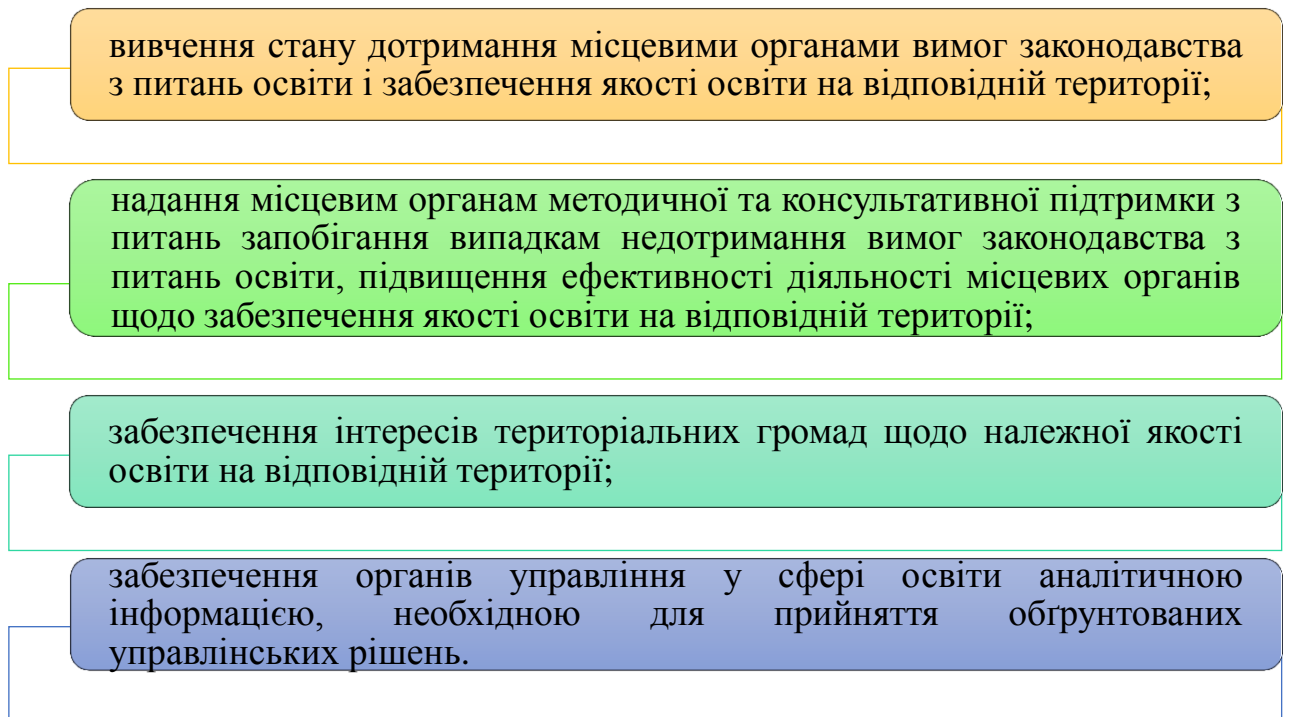

Рисунок 2.3 – Мета здійснення аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх структурних підрозділів у сфері освіти.

Джерело: складено автором.

Предметом аналізу є:

- реалізація місцевими органами (у межах делегованих повноважень) державної політики у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості освіти;
- реалізація місцевими органами визначених Законом України «Про освіту» і спеціальними законами прав та обов'язків засновників або уповноважених ними органів (далі - засновники) закладів освіти (10).

Аналіз здійснюється:

1. За дорученням Прем'єр-міністра України, Міністра освіти і науки України.
2. За ініціативою органів, які здійснюють аналіз (у тому числі відповідно до планів роботи таких органів, що затверджені в установленому порядку) (10).

Здійснення аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти належить до повноважень відділу взаємодії з органами місцевого самоврядування, моніторингу та позапланового контролю закладів освіти управління Державної служби якості освіти у Сумській області.

Протягом 2023 року зазначеним відділом здійснено аналіз діяльності органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти щодо реалізації державної політики у сфері освіти у трьох територіальних громадах області (рис. 2.4) (7).

Рисунок 2.4. – Аналіз діяльності органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти у 2023 році (станом на жовтень 2023 року).

Джерело: складено автором за даними управління Служби.

Так з метою виконання функцій управління Державної служби якості освіти у Сумській області, що стосуються аналізу діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування разом із їх структурними підрозділами у сфері освіти, з метою перевірки відповідності вимогам законодавства в галузі освіти та забезпечення відповідної якості освіти на відповідній території, відповідно до пункту 14 розділу II Положення про управління Державної служби якості освіти у Сумській області, затвердженого наказом Державної служби якості освіти України від 02.09.2019 № 01-11/42 (із змінами, внесеними згідно з наказом Державної служби якості освіти України від 14.02.2022 № 01-10/22), відповідно до Порядку аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх структурних підрозділів у галузі освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2021 № 1313 (zareєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.01.2022 року за № 97/37433), у період з 17 жовтня 2023 року по 20 жовтня 2023 року (включно) було проведено аналіз діяльності Чупахівської селищної ради та відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Чупахівської селищної ради у відношенні дотримання вимог законодавства з питань організації та ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів в межах Чупахівської селищної територіальної громади за період з 17 жовтня 2020 року до 16 жовтня 2023 року (1, 16).

Наказом управління ДСЯО у Сумській області затверджено склад комісії для здійснення аналізу, період, який аналізується, та терміни роботи комісії в територіальній громаді (16).

На виконання вимог пункту 8 Порядку аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх структурних підрозділів у галузі освіти не пізніше ніж за 5 робочих днів до початку здійснення аналізу Чупахівській селищній раді надіслано програму аналізу із переліком документів та інших джерел інформації, що будуть вивчатися (додаток Б) (18).

Зазначений аналіз передбачав відвідування закладів освіти, тому на виконання вимог пункту 9 Порядку аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх структурних підрозділів у галузі освіти не пізніше ніж за 3 робочі дні до відвідування закладам також було надіслано повідомлення про наміри відвідування (17)

Документи, що передбачені, за результатами здійснення аналізу зазначено на рисунку 2.5.

Рисунок 2.5 – Документи, що передбачені за результатами здійснення аналізу.

Джерело: складено автором.

На основі здійснення аналізу документів Чупахівської селищної ради, відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Чупахівської селищної ради та 3 відвіданих закладів освіти (Комунальний заклад «Чупахівський заклад дошкільної освіти (ясла-садок) «Сонечко-1» Чупахівської селищної ради Охтирського району Сумської області»; Чупахівська загальноосвітня школа І-

III ступенів Чупахівської селищної ради Охтирського району Сумської області; Олешнянський ліцей Чупахівської селищної ради Охтирського району Сумської області) зроблено висновки щодо діяльності територіальної громади з предмету аналізу за трьома напрямками.

1. Організаційно-правові підстави ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів органами місцевого самоврядування.

2. Стан здійснення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів в межах територіальної громади.

3. Стан ведення обліку учнів і вихованців закладами освіти.

На основі висновків сформовано наступні рекомендації Чупахівській селищній територіальній громаді.

1. Підвищити якість підготовки організаційно-розпорядчих та інформаційно-аналітичних документів та забезпечити прийняття рішень належним суб'єктом у межах наданих повноважень;

2. Привести у відповідність до вимог чинного законодавства та узгодити між собою посадові інструкції працівників та розпорядчі документи відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Чупахівської селищної ради, закладів дошкільної та загальної середньої освіти громади;

3. Організувати та забезпечити ефективну систему контролю за здійсненням обліку учнів і вихованців, належну реєстрацією документів, що містять персональні дані, неухильне виконання вимог законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних», постанови Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 р. № 684 «Про затвердження Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів», інших чинних нормативно-правових актів (15, 9).

4. Забезпечити виконання вимог наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні» в частині ведення окремого обліку та формування реєстрів здобувачів освіти за місцем їх перебування (навчання), що мають містити таку інформацію:

прізвище, ім'я та по батькові (за наявності), дата народження, місце проживання (перебування), місце навчання (заклад освіти), попереднє місце проживання (перебування), попереднє місце навчання (заклад освіти), форму здобуття освіти, належність до категорії осіб з особливими освітніми потребами (13)

5. Ужити заходів для підвищення обізнаності посадових осіб органів місцевого самоврядування та працівників закладів освіти щодо наданих їм повноважень та покладених обов'язків з питань організації і ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, не допускати їх перевищення (4).

Висновки та рекомендації направлено до Чупахівської селищної ради для ознайомлення та розміщення на їх сайті. Також з представниками відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Чупахівської селищної ради проведено онлайн-комунікацію, на якій обговорено усі пункти висновків та рекомендацій (23).

На основі зазначених висновків та рекомендацій можна дійти висновку, що аналіз діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів новий інструмент в оцінці якості діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з питань освіти, що дозволяє не лише проаналізувати діяльність зазначених органів в межах чинного законодавства, а й надати практичні рекомендації щодо покращення діяльності.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ І ПРАКТИК В ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

3.1. Проблемні питання впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління

Перед Україною в процесі впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління освітою виникає ряд проблемних питань, що потребують вирішення (рис. 3.1).

Недостатнє фінансування – великий обсяг реформ та модернізації може вимагати значних фінансових ресурсів, які можуть бути недостатніми.

Повільний процес гармонізації законодавства – узгодження національного законодавства із європейськими стандартами може займати багато часу та зусиль.

Необхідність підготовки кваліфікованих кадрів – забезпечення відповідної підготовки вчителів та інших працівників системи освіти.

Складнощі в імплементації інклюзивної освіти – упровадження системи, що забезпечує доступ до освіти для всіх, може стикатися з матеріальними та соціальними труднощами.

Створення ефективної системи оцінювання та моніторингу – необхідність розвитку ефективних інструментів для вимірювання якості освіти та досягнень учнів.

Проблеми, пов'язані з мовною політикою в освіті – врегулювання питань, пов'язаних із мовою навчання та збереженням мовного різноманіття.

Поглиблення співпраці з європейськими партнерами – забезпечення ефективної комунікації та співпраці з європейськими установами та організаціями.

Зміцнення прозорості та участі громадськості – забезпечення активної участі громадськості в процесах публічного управління освітою.

Необхідність розвитку системи професійного розвитку педагогічних кадрів – упровадження системи, що забезпечує постійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Забезпечення балансу між європейськими стандартами та збереженням національної ідентичності – розгляд можливостей інтеграції без втрати унікальних елементів освітньої системи.

Проблемні питання	Шляхи вирішення
	
☐ Фінансування та ресурси	☐ Збільшення фінансування
☐ Гармонізація законодавства	☐ Поліпшення ефективності використання ресурсів
☐ Навчання та підготовка кадрів	☐ Введення системи регулярних оновлень законодавства
☐ Інклюзивна освіта	☐ Професійний розвиток кадрів
☐ Оцінювання та моніторинг	☐ Фінансова підтримка інновацій та технологій
☐ Мовна політика	☐ Обмін досвідом із європейськими партнерами
☐ Співпраця з європейськими партнерами	☐ Залучення громадськості до управління освітою
☐ Прозорість та участь громадськості	☐ Фінансування інклюзивних програм
☐ Система професійного розвитку	☐ Розробка нових методик оцінювання

Рис. 3.1. – Проблемні питання євроінтеграції публічного управління освітою в Україні та шляхи вирішення.

Джерело: складено автором.

Ці аспекти є складовими процесу адаптації системи публічного управління освітою в Україні до європейських стандартів і вимагають комплексного підходу, узгоджених зусиль різних стейкхолдерів та дієвої співпраці між різними рівнями управління.

3.2. Шляхи вирішення проблемних питань впровадження європейських стандартів і практик в публічне управління

Вирішення проблем євроінтеграції публічного управління освітою в Україні вимагає комплексного підходу та реалізації різноманітних заходів (рис. 3.1).

Наприклад таких як:

- збільшення фінансування шляхом встановлення партнерства з приватним сектором для співфінансування освітніх проєктів, активне залучення міжнародних грантів та фондів. Розробка ефективної системи розподілу бюджетних коштів, з урахуванням пріоритетів та потреб сучасної освіти;
- поліпшення ефективності використання ресурсів – упровадження інформаційних систем і технологій для ефективного моніторингу та управління освітніми ресурсами. Проведення аудиту для виявлення можливостей ефективнішого використання фінансових та матеріальних ресурсів;
- гармонізація законодавства – введення системи регулярних оновлень законодавства для вирішення відмінностей між національним та європейським законодавством. Співпраця із європейськими експертами для адаптації національного законодавства до європейських стандартів;
- професійний розвиток кадрів – розробка імplementованих та структурованих програм професійного розвитку для педагогічних та адміністративних працівників. Запровадження стимулів для педагогів, що підвищують свою кваліфікацію, через підвищення зарплати та інші вигоди;
- фінансова підтримка інновації та технології – створення фондів для фінансування проєктів, спрямованих на впровадження інновацій в освітній

процес. Співпраця з компаніями та стартапами для впровадження новітніх технологій в освітній процес;

➤ співпраця з європейськими партнерами – організація конференцій, семінарів для обміну досвідом із європейськими партнерами. Участь в європейських освітніх проєктах та ініціативах для спільної розробки та впровадження нових ідей;

➤ участь громадськості – розробка веб-платформ та інших інструментів для залучення громадськості до управління освітою. Проведення громадських обговорень для виявлення пріоритетів та поглядів громадськості;

➤ фінансування інклюзивних програм – виділення спеціального фінансування для розробки та реалізації інклюзивних освітніх програм. Розвиток центрів, що надають підтримку дітям з особливими потребами;

➤ розробка нових методик оцінювання – упровадження сучасних методик оцінювання, що відображають рівень досягнень учнів.

Ці заходи сприятимуть успішній інтеграції публічного управління освітою в європейському контексті.

ВИСНОВКИ

1. Сучасні трансформації у суспільстві впливають на суспільно-економічне життя, зокрема на область публічного управління. Велика увага науковців приділяється аналізу питань публічного управління, оскільки ефективність функціонування державних органів, що реалізують державну політику у різних сферах суспільного життя, визначає перспективи кожної країни.

2. Діюча система публічного управління в Україні відіграє ключову роль у визначенні правильних напрямків та пріоритетів інноваційного розвитку. Успішність цієї системи має вирішальне значення для можливостей країни досягти збалансованого розвитку та утримати стійкі позиції на світовому ринку. Україна має великий потенціал для впровадження новаторських підходів у сфері публічного управління, встановлення нових відносин в економіці та політиці, використання нових технологій у виробництві та забезпечення покращення рівня та якості суспільного (32).

У галузі управління освітою існує різноманітні моделі, що варіюються в залежності від країни, культурного контексту та інших факторів. Ці моделі можуть бути використані окремо або комбіновані залежно від конкретних умов та цілей управління освітою в кожній країні чи регіоні. Зазвичай кожна країна використовує різноманітні поєднання цих підходів.

Можна назвати наступні основні моделі публічного управління освітою:

- модель децентралізації
- модель централізованого управління
- модель ринкової конкуренції
- модель соціального партнерства
- модель інклюзивної освіти
- модель глобалізації освіти
- модель управління якістю

3. Стратегічна політика України у контексті інтеграції до європейського співтовариства передбачає необхідність проведення суттєвих інституційних змін, узгодження національного законодавства з європейським, модернізації існуючої системи публічного управління та її пристосування до сучасних європейських реалій. Це призводить до переходу України на інноваційну модель розвитку (6).

Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» Україна зобов'язалася впроваджувати Цілі сталого розвитку (ЦСР) Організації Об'єднаних Націй (ООН) (29).

Україна вже здійснила значні кроки для наближення системи освіти до стандартів та вимог Європейського Союзу. Євроінтеграція в сфері публічного управління освітою включає в себе впровадження стандартів та практик, які відповідають європейським нормам. Сьогодні можна виділити наступні ключові аспекти цього процесу:

- Децентралізація та локальне управління (встановлення механізмів локального управління в освітній сфері для забезпечення більшої автономії місцевих органів управління та закладів освіти.).
- Стандарти та оцінка якості (реалізація європейських стандартів забезпечення якості в освітній сфері).
- Забезпечення доступу до освіти (забезпечення рівних можливостей для всіх категорій населення у доступі до якісної освіти, відповідно до європейських принципів інклюзивної освіти).
- Мовна політика (підтримка української мови як мови навчання, а також підтримка інших мов, таких як англійська).
- ІТ та сучасні технології (впровадження сучасних технологій для покращення ефективності управління освітніми процесами та підвищення якості надання адміністративних послуг).

- Міжнародна співпраця та обмін досвідом (зміцнення міжнародної співпраці у сфері освіти, створення мереж та партнерств для обміну досвідом та передовими практиками).

- Професійний розвиток кадрів (впровадження сучасних методів та підходів до професійного розвитку керівників та працівників в освітній сфері).

- Фінансування та прозорість (реформування системи фінансування освіти для забезпечення ефективного використання ресурсів та підвищення прозорості управління фінансами).

4. Державна служба якості освіти України – центральний орган виконавчої влади у сфері освіти, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра освіти і науки (24).

Основними завданнями Служби визначено:

реалізація державної політики у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості освіти, забезпечення якості освітньої діяльності, здійснення державного нагляду (контролю) за закладами освіти щодо дотримання ними законодавства, у межах повноважень, передбачених законом;

внесення на розгляд Міністра освіти і науки пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері освіти з питань, що належать до компетенції Служби (2).

5. Аналіз діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та їх структурних підрозділів у сфері освіти представляє собою новий інструмент для оцінки якості їхньої роботи. Цей підхід дозволяє не лише провести аналіз діяльності зазначених органів в рамках чинного законодавства, але й надати конкретні практичні рекомендації з метою покращення їхньої діяльності. (10).

6. Перед Україною в процесі впровадження європейських стандартів та практик в публічне управління освітою виникає ряд проблемних питань, що потребують вирішення:

- Фінансування та ресурси
- Гармонізація законодавства

- Навчання та підготовка кадрів
- Інклюзивна освіта
- Оцінювання та моніторинг
- Мовна політика
- Співпраця з європейськими партнерами
- Прозорість та участь громадськості
- Система професійного розвитку

7. Вирішення проблем євроінтеграції публічного управління освітою в Україні вимагає комплексного підходу та реалізації різноманітних заходів:

➤ Збільшення фінансування (встановлення партнерства з приватним сектором для співфінансування освітніх проєктів, активного залучення міжнародних грантів та фондів).

➤ Поліпшення ефективності використання ресурсів (упровадження інформаційних систем та технологій для ефективного моніторингу та управління освітніми ресурсами);

➤ Введення системи регулярних оновлень законодавства (вирішення відмінностей між національним та європейським законодавством);

➤ Професійний розвиток кадрів (розробка імплементованих та структурованих програм професійного розвитку для педагогічних та адміністративних працівників);

➤ Фінансова підтримка інновації та технології (створення фондів для фінансування проєктів, спрямованих на впровадження інновацій в освітній процес);

➤ Обмін досвідом із європейськими партнерами (участь в європейських освітніх проєктах та ініціативах для спільної розробки та впровадження нових ідей);

➤ Залучення громадськості до управління освітою (розробка веб-платформ та інших інструментів для залучення громадськості до управління освітою);

- Фінансування інклюзивних програм (виділення спеціального фінансування для розробки та реалізації інклюзивних освітніх програм);
- Розробка нових методик оцінювання (продовжувати упровадження сучасних методик оцінювання, що відображають рівень досягнень учнів).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Веб-сайт Державної служби якості освіти України Електронний ресурс. <https://sqe.gov.ua/>
2. Деякі питання Державної служби якості освіти України (2018). Постанова Кабінету Міністрів України № 168. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF#Text>
3. Загальна декларація прав людини. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#FindText
4. Інституційний аудит школи: що варто знати засновнику закладу загальної середньої освіти. (2021). Практичний poradnik для засновників закладів освіти. https://sqe.gov.ua/Instituciyniy_audit_gromadam_SURGe-SQE_2021.pdf
5. Нова Українська школа. Електронний ресурс. <https://nus.org.ua/>
6. Осецький, В.Л., Поліванов, В.Є. (2016). Трансмісійний механізм циклічності інноваційного розвитку економіки. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, 1(5), 24-29.
7. План роботи управління Державної служби якості освіти у Сумській області на 2023 рік (2023). Документ.
8. Положення про управління Державної служби якості освіти у Сумській області. (2019). В редакції наказу Державної служби якості освіти України від 14.02.2022 № 01-10/22 р.– 6 с.
9. Порядок ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку, вихованців та учнів. (2017). Постанова Кабінету Міністрів України № 684. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/684-2017-%D0%BF#Text>
10. Порядок здійснення аналізу діяльності місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх структурних підрозділів з питань освіти. (2021). Наказ Міністерства освіти і науки України № 1313. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0097-22#Text>

11. Про вищу освіту. (2014) Закон України № 1556-VII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

12. Про державну службу. (2015) Закон України № 889-VIII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

13. Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні (2022). Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 р. № 274.
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0274729-22#Text>

14. Про дошкільну освіту. (2001) Закон України від № 2628-III.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>

15. Про захист персональних даних. (2010) Закон України № 2297-VI.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

16. Про здійснення аналізу діяльності Чупахівської селищної ради та відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Чупахівської селищної ради (2023). Наказ управління Державної служби якості освіти у Сумській області № 01-07/64. Документ.

17. Про здійснення аналізу діяльності Чупахівської селищної ради щодо дотримання вимог законодавства з питань організації і ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів на території Чупахівської селищної територіальної громади (2023). Лист управління Державної служби якості освіти у Сумській області № 01-16/815: 2023. Документ.

18. Про інформацію. (1992) Закон України № 2657-XII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

19. Про освіту. (2017) Закон України № 2145-VIII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20230702#Text>

20. Про повну загальну середню освіту. (2020) Закон України № 463-IX.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20/ed20230605#Text>

21. Про позашкільну освіту. (2000) Закон України № 1841-III.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>

22. Про професійну (професійно-технічну) освіту. (1998). Закон України № 103/98-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>

23. Про результати проведеного аналізу діяльності Чупахівської селищної ради та відділу освіти, культури, туризму, молоді та спорту Чупахівської селищної ради (2023). Лист управління Державної служби якості освіти у Сумській області № 01-15/878: 2023. Документ.

24. Про утворення Державної служби якості освіти України. (2017) Постанова Кабінету Міністрів України № 947. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/947-2017-%D0%BF#Text>

25. Про утворення територіальних органів Державної служби якості освіти. (2018). Постанова Кабінету Міністрів України № 935. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/935-2018-%D0%BF#Text>

26. Про фахову передвищу освіту (2019). Закон України № 2745-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

27. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. (2019) Указ Президента України № 722/2019. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

28. Система освіти в Польщі. Веб-ресурс <https://spilnoinpl.org/article/systema-osvity-v-polshchi>

29. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». (2015). Указ Президента України № 5/2015. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>

30. Цілі сталого розвитку: Україна. (2017). Національна доповідь Міністерства економіки України. <https://me.gov.ua/Documents/Download?id=22e86f94-a9dd-421e-adcb>

31. Шаров, Ю. П., Чикаренко, І. А., Маматова, Т. В., & Сергієнко, Е. О. (2013). Науково-методичне забезпечення реалізації концепції New Public Management: наук. розробка. Вид-во НАДУ. 64 с.

32. Шаров, Ю.П., Чикаренко, І.А., Бобровська, О.Ю. (2010). Розроблення підходів та моделей адаптації системи управління місцевим розвитком до стандартів Європейського Союзу: наук. розробка /Київ: НАДУ, 36 с.

33. Шкільна освіта у Польщі: особливості та відмінності від України.(2022). Стаття на інформаційно-аналітичному порталі UA.NEWS. <https://ua.news/ua/world/shkolnoe-obrazovanye-v-polshe-osobennosty-y-otlychyaya-ot-ukrayny>

34. Як влаштовано систему освіти у Польщі? (2023, Червень 01). Веб-ресурс. <https://profitworks.com.ua/category-blog/obrazovanie/kak-ustroena-sistema-obrazovaniya-v-polshe>

ДОДАТОК А
Штатний розпис управління Державної служби якості освіти
у Сумській області на 2023 рік.

ЗАТВЕРДЖУЮ
штат у кількості **22** штатних одиниць
з місячним фондом заробітної плати
за посадовими окладами **143676** (сто
сорок три тисячі шістсот сімдесят
шість) гривень

_____
Голова
(посада)

_____
(підпис) **Ім'я ПРИЗВИЩЕ**

_____ 20__ р.

М.П.

ШТАТНИЙ РОЗПИС на 2023 рік

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЯКОСТІ ОСВІТИ
У СУМСЬКІЙ ОБЛАСТІ

вводиться в дію з 01 січня 2023 року

№ з/п	Назва структурного підрозділу та посад	Кількість штатних посад	Посадовий оклад (грн)	Фонд заробітної плати на місяць за посадовими окладами (грн)
1	2	3	4	5
1	Керівництво			
	Начальник управління	1	11200	11200
	Заступник начальника управління – начальник відділу інституційного аудиту	1	9800	9800
	Разом:	2		21000
2	Відділ інституційного аудиту			
	Заступник начальника відділу	1	7100	7100
	Головний спеціаліст	4	5800	23200
	Разом по відділу:	5		30300
3	Відділ взаємодії з органами місцевого самоврядування, моніторингу та позапланового контролю закладів освіти			
	Начальник відділу	1	7500	7500

	Головний спеціаліст	3	5800	17400
	Провідний спеціаліст	1	5600	5600
	Разом по відділу:	5		30500
4	Сектор роботи з експертами			
	Завідувач сектору	1	6700	6700
	Головний спеціаліст	1	5800	5800
	Разом по сектору:	2		12500
5	Сектор фінансово-бухгалтерського обліку та звітності			
	Завідувач сектору – головний бухгалтер	1	6700	6700
	Провідний інспектор	1	6388	6388
	Разом по сектору:	2		13088
6	Сектор інформаційно-організаційного забезпечення			
	Завідувач сектору	1	6700	6700
	Головний спеціаліст	1	5800	5800
	Провідний документознавець	1	6388	6388
	Разом по сектору:	3		18888
7	Головний спеціаліст з питань персоналу	1	5800	5800
8	Головний спеціаліст-юрисконсульт	1	5800	5800
9	Головний спеціаліст з питань запобігання та виявлення корупції	1	5800	5800
	Усього	22	x	143676

Начальник управління

_____

(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Провідний інспектор сектору
фінансово-бухгалтерського
обліку та звітності

_____

(підпис)

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

М.П.

ДОДАТОК Б

Програма аналізу діяльності Чупахівської селищної ради щодо дотримання вимог законодавства з питань організації та ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів

ПРОГРАМА

аналізу діяльності Чупахівської селищної ради щодо дотримання вимог законодавства з питань організації і ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів на території Чупахівської селищної територіальної громади за період з 17.10.2020 до 16.10.2023

№ з/п	Предмет аналізу	Питання, що аналізуються	Документи та інформація, що підлягають аналізу
1.	Організаційно-правові підстави ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів органами місцевого самоврядування	<p>1) Організаційно-правові підстави діяльності органу місцевого самоврядування та його структурного підрозділу (посадової особи), визначеного відповідальним за ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів;</p> <p>2) Стан організації районними, районними у містах держадміністраціями та міськими, селищними, сільськими радами, у тому числі об'єднаних територіальних громад, їх виконавчими органами (далі - уповноважені органи) із залученням відповідних територіальних органів Національної поліції та служб у справах дітей ведення обліку дітей шкільного віку, які проживають чи перебувають в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці;</p> <ul style="list-style-type: none"> - чи забезпечено створення та постійне оновлення реєстру даних про дітей шкільного віку, які проживають чи перебувають в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці (на кожний рік народження окремо) (далі - реєстр); - чи визначено структурний підрозділ (посадову особу), відповідальний за створення та постійне оновлення реєстру (далі - структурний підрозділ); - чи закріплено територію обслуговування закладами загальної середньої освіти, що належать до сфери їх управління;	<ul style="list-style-type: none"> - рішення та інші організаційно-розпорядчі документи органу місцевого самоврядування щодо організації ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів; - положення про структурний підрозділ, визначений відповідальним за ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, документи про його затвердження, посадові інструкції посадових осіб, відповідальних за ведення і оновлення реєстру, відповідальних за формування та подання статистичної звітності щодо ведення обліку дітей шкільного віку та учнів; - організаційно-розпорядчі документи відповідального структурного підрозділу щодо ведення обліку дітей шкільного віку, учнів та вихованців в межах територіальної громади; - матеріали розгляду звернень громадян щодо забезпечення права на здобуття початкової та базової середньої освіти у найбільш доступному та наближеному до місця її проживання закладі освіти; - матеріали, в яких відображено стан здійснення контролю за веденням обліку вихованців та учнів закладами освіти; - рішення про закріплення території обслуговування закладами освіти; - кількість дітей шкільного віку, які проживають на території обслуговування, закріпленій за закладами освіти, навчаються/не навчаються у цих закладах освіти; - стан забезпечення права на здобуття дітьми початкової

		3) Оптимальність закріплення територій обслуговування за закладами освіти з урахуванням кількості дітей шкільного віку, які проживають на цій території та існуючої мережі.	освіти у найбільш доступному та наближеному до місця її проживання закладі освіти (його структурному підрозділі); - рівень завантаженості закладів освіти, розташованих на території обслуговування, середню наповнюваність класів у закладах освіти, кількість закладів освіти з наповнюваністю класів менше 5 учнів, кількість класів з наповнюваністю, що перевищує встановлені нормативи; кількість закладів освіти, в яких навчання проводиться у дві зміни.
2.	Стан здійснення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів в межах територіальної громади	<ul style="list-style-type: none"> - наявність інформації про дітей дошкільного віку; - дотримання вимог законодавства щодо ведення реєстру даних про дітей шкільного віку та учнів; - своєчасність внесення до реєстру даних про дітей шкільного віку та учнів; - відповідність даних, внесених до реєстру вимогам Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, затвердженому постановою КМУ від 13.09.2017 № 684 (із змінами); - наявність документів, що є підставами для внесення (виключення) інформації до реєстру даних про дітей шкільного віку та учнів; - стан формування та подання статистичної звітності; - забезпечення дотримання вимог Закону України «Про захист персональних даних» у процесі формування реєстру дітей шкільного віку та учнів, внесення до нього змін 	<ul style="list-style-type: none"> - інформація про дітей дошкільного віку; - інформаційні матеріали щодо потреби та забезпечення дошкільною освітою; - інформація про стан охоплення дошкільною освітою дітей старшого дошкільного віку; - реєстр даних про дітей шкільного віку та учнів; - матеріали нарад, рішення колегій щодо ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку, учнів та вихованців; - інформаційні матеріали щодо потреби та забезпечення дошкільною освітою; - статистичні звіти 76-РВК, 77-РВК, ЗНЗ-1, 1-ЗСО, 85-К; - документи, на підставі яких здійснюється внесення (видалення) до реєстру даних дітей шкільного віку, учнів; - інформаційні матеріали щодо дітей дошкільного, шкільного віку, учнів, отримані від місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, закладів освіти, служб у справах дітей, спеціальних установ та закладів, які здійснюють їх соціальний захист і профілактику правопорушень, батьків дітей (осіб, які їх заміняють), інших органів і установ для внесення їх у реєстр; - матеріали роботи щодо дітей, неохоплених навчанням (накази, рішення колегій, протоколи, співпраця з поліцією та службою у справах дітей).
3.	Стан ведення обліку учнів і вихованців закладами освіти	<ul style="list-style-type: none"> - наявність і стан зберігання у закладі освіти документів, необхідних для зарахування учнів до закладу освіти; - кількість учнів, які зараховані на навчання до закладу освіти та проживають на території обслуговування інших закладів освіти (включаючи перебування учнів на 	У закладах загальної середньої освіти: <ul style="list-style-type: none"> - накази з питань організації і ведення обліку учнів, посадові інструкції осіб, відповідальних за облік дітей, - журнал реєстрації вхідних/вихідних документів, вхідні/вихідні документи;

	<p>довготривалому лікуванні у закладах охорони здоров'я);</p> <ul style="list-style-type: none"> - своєчасність інформування відповідних органів та установ про зарахування, відрахування учнів до закладу освіти, у тому числі з інших адміністративно-територіальних одиниць; - стан фіксування у класних журналах відомостей про відсутність учнів на навчальних заняттях; - стан роботи з учнями, які не приступили до навчання; - наявність та зберігання в особових справах учнів впродовж навчального року підтверджуючих документів про причини відсутності учнів на навчальних заняттях; - наявність матеріалів щодо інформування відповідних органів та установ про відсутність у закладі освіти учня понад 10 робочих днів без поважної причини; - стан роботи закладу освіти по залученню до навчання учнів, які понад 10 днів без поважної причини не відвідують заклад освіти; - стан зарахування/відрахування, обліку вихованців у закладах дошкільної освіти. 	<ul style="list-style-type: none"> - алфавітна книга, книга обліку руху учнів; - накази про зарахування (відрахування) учнів, книга їх реєстрації; - класні журнали, всі документи, що підтверджують причини відсутності учнів на навчальних заняттях; - особові справи учнів, - інформаційні матеріали щодо учнів закладу освіти, які надавалися уповноваженому органу для внесення змін до реєстру, - список учнів, які не приступили до навчання станом на 5 вересня (із зазначенням причин), - матеріали щодо роботи щодо учнів, які понад 10 днів без поважної причини не відвідують заклад освіти. <p>У закладах дошкільної освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - накази з питань організації і ведення обліку вихованців, журнал їх реєстрації, посадові інструкції осіб, відповідальних за облік дітей; - журнал реєстрації вхідних/вихідних документів, вхідні/вихідні документи; - журнал обліку прибуття (вибуття) дітей; - журнал відвідування дітьми закладу освіти; - інформаційні матеріали щодо вихованців, що перебувають під педагогічним патронатом.
--	--	--

Начальник відділу взаємодії з органами місцевого самоврядування, моніторингу та позапланового контролю закладів освіти управління Державної служби якості освіти у Сумській області

Світлана ШУЛЬЧЕВСЬКА